

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

Br: 02/33

Datum: 17.06.2015. god.

Vlada Republike Kosovo, saglasno članu 92. stavu 4. i članu 93. stavu 4. Ustava Republike Kosovo, na osnovu člana 4. Uredbe br. 02/2011 o oblastima administrativne odgovornosti Kancelarije premijera i ministarstava, izmenjena i dopunjena Uredbom br. 07/2011 i člana 19. Pravilnika Vlade Republike Kosovo br. 09/2011, na sednici održanoj 17. juna 2015. god, donosi:

ODLUKU

1. Usvaja se Koncept dokument za osnivanje kosovskog Fonda za kreditne garancije.
2. Ministarstvo trgovine i industrije i druge nadležne institucije se obavezuju za sprovođenje ove Odluke u skladu sa Pravilnikom Vlade.
3. Odluka stupa na snagu na dan potpisa.

Isa MUSTAFA

Premijer Republike Kosovo

Dostaviti:

- Zamenicima premijera
- Svim ministarstvima (ministrima)
- Generalnom sekretaru KP-a
- Arhivi Vlade.

PROSPEKT

OBLASTI O USPOSTAVLJANJU FONDA ZA KREDITNO JEMSTVO NA KOSOVU

03 jun 2015

PROSPEKT
OBLASTI O USPOSTAVLJANJU FONDA ZA KREDITNO JEMSTVO NA
KOSOVU

1. UVOD

Ovaj prospekt izrađen je u skladu sa Uputstvom o pripremanju prospekata i Eksplanatornim dopisom br. 074/2012 od 19.03.2012. god. i u skladu je sa Poslovníkom o radu Vlade Republike Kosovo br. 09/2011.

Zakon o osnivanju Fonda za Kreditno Jemstvo nije deo godišnjeg plana rada, ali zbog svoje važnosti i utjecaj na ekonomski razvoj se procjenjuje kao projekt s visokim prioritetom.

Omogućavanje MMSP lakši pristup finansijama je od suštinskog značaja, uzimajući u obzir da je u skladu sa Strategijom MMSP, kritički izazov za razvoj privatnog sektora na Kosovu je pronaći način da se iskoriste višak likvidnosti komercijalnih banaka za financiranje rasta MMSP i poduzetnika.

Strategija razvoj privatnog sektora također naglašava da je glavna prepreka za razvoj MMSP i stvaranje novih radnih mjesta je neadekvatan pristup finansijama, i preduzeća u proizvodnji, proizvodnji, poljoprivredi, ICT i uslugama imaju posebno teška vremena dobivanja kreditnog koja im je potrebna.

Još jedan razlog za visok prioritet Zakona o osnivanju Fonda za Kreditno Jemstvo je činjenica da međunarodni donatori, kao što su USAID, KfW i SECO su obećali preko 20 miliona USD / 18 miliona eura u tehničkoj pomoći za razvoj i implementirati FKJK i kapitala da podrže garancije. Bitno je da FKJK biti uspostavljena što pre je moguće da Kosovo iskoristi o dostupnosti ovih sredstava i stvaranje novih ekonomski rast i zapošljavanje. Ako će biti odložen osnivanje FKJK i neće se dogoditi u roku od 2015 ovih sredstava možda više neće biti na raspolaganju.

2. GLAVNA OBUHVAĆENA PITANJA

Vlada Kosova, uz podršku USAID-ovog Projekta Osnaživanje podrške kredita, pokrenula je izradu nacrtu zakona kojim bi se uspostavio Fond za kreditno jemstvo na Kosovu („FKJK“) na način sličan Fondu za osiguranje depozita na Kosovu. Uspostavljanje FKJK u skladu je sa „Strategijom razvoja MMSP na Kosovu 2012-2016“ (Strategija MMSP) i „Strategijom razvoja privatnog sektora 2013-2017“ (Strategija RPS).

Svrha FKJK biće da se poveća pristup finansijama za nedovoljno zastupljena MMSP, poljoprivrednike, preduzetnike, preduzeća u vlasništvu žena i preduzeća u vlasništvu manjina, kako bi se povećala lokalna proizvodnja, stvorila radna mesta, unapredio tržišni bilans i proširili i produbili poreska osnova i penzijski sistem na Kosovu. U bankama postoji višak likvidnosti do 450 miliona evra koji se uopšte ne koristi za davanje podrške razvoju poslovanja i zapošljavanju. FKJK će pomoći da se oslobodi ta likvidnost a zatim u velikoj meri ubrza privredni rast i razvoj privatnog sektora na Kosovu. Pored toga, garancije FKJK mogu koristiti mikrofinansijske institucije (MFI) i nebankarske finansijske institucije (NFI) da smanje svoj rizik i da se omogući veći broj malih privrednih subjekata koji bi bili „uspešni“. ***Predviđeno je da FKJK može omogućiti više od 360 miliona evra u vidu novih zajmova i stvoriti preko 20.000 novih radnih mesta na Kosovu u toku punih prvih 6 godina poslovanja.***

Prema Strategiji MMSP, ključni izazov za razvoj privatnog sektora na Kosovu jeste pronalaženje načina za iskorišćavanje viška likvidnosti komercijalnih banaka, za finansiranje rasta MMSP i preduzetnika. Takođe, važno je da MFI i NFI pomognu razvoj privrednih subjekata i njihov uspeh. I dalje je veoma teško za mnoga MMSP, preduzetnike, poljoprivrednike, itd. da obezbede iznos i vrstu sredstava koja im je potrebna kako za kratkoročni radni kapital, tako i za dugoročno ulaganje. Bez povećanog pristupa finansijama, nije moguć razvoj poslovanja, izvoz i zapošljavanje većeg broja ljudi.

Takođe, Strategija RPS naglašava da je glavna prepreka razvoju MMSP i stvaranju radnih mesta neodgovarajući pristup finansijama, a fabrike, proizvodna preduzeća,

poljoprivredna gazdinstva, preduzeća za IKT i usluge posebno su suočena sa poteškoćama oko dobijanja kredita koji su im potrebni. Pored toga, mnoga od ovih MMSP imaju ograničenu pokretnu i nepokretnu imovinu koja bi poslužila kao zalog za zajmove. Ovo je još veći problem za brzo rastuća preduzeća kojima je potreban sve veći kapital za podsticanje ubrzanog rasta.

Strategija MMSP poziva na uvođenje većeg spektra finansijskih instrumenata za MMSP, uključujući primenu šema kreditnog jemstva, a Strategija RPS određuje stalno unapređenje pristupa finansijama kao strateški cilj za obezbeđivanje konkurentnosti MMSP.

Izveštaj Evropske komisije o napretku za Kosovo 2014. godine, takođe, podvlači da je ograničeni pristup finansijama jedan od glavnih izazova za razvoj i dalji rast MMSP, a u „Izveštaju o poslovanju“ Svetske banke, pokazatelj dobijanja kredita na Kosovu spao je sa 19. u 2014. na 23. mesto u 2015. god. Očigledno je da Kosovo hitno mora da unapredi pristup finansijama za MMSP.

2.1. Trenutna situacija MMSP Krediti

Na Kosovu, MMSP, poljoprivrednici, poduzetnici, inovatori, nove kompanije, preduzeća u vlasništvu žena i preduzeća u vlasništvu manjina imaju izuzetno teško dobivanje financija koje su im potrebne da rastu svoje poslovanje, stvaraju domaću proizvodnju proizvoda i usluga s dodanom vrijednosti, i zapošljavaju više ljudi. Na primjer, iako je poljoprivreda je glavni sektor ekonomije sa velikim potencijalom za rast, izvoz i novo zapošljavanje, manje od 5% kredita portfelja banaka ide u poljoprivredi. Dalje, manje od 2% od kredita portfolja banaka ide u ženu-vlasništvu. Trenutno gotovo da nema kreditiranja biznisa na severu Kosova. Procjenjuje se da je jaz za financiranje MMSP na Kosovu je i više od 500 miliona eura. Kredit odnos depozita Kosova banaka da je samo 74,2%, što ukazuje da finansijskog posredovanja na Kosovu je nizak, a postoji višak likvidnosti na raspolaganju za kreditiranje. Odnos kredita u BDP-u na Kosovu je oko 16%, među najnižima u svijetu. Za usporedbu, u Bosni i Hercegovini je preko 30%, a Hrvatska je preko 35%. U Aziju i Latinskoj Americi da je preko 60%, au razvijenim zemljama više od 120%.

2.2. Trenutne Slične Politike

Od 26. septembra 2012. godine potpisan je sporazum za Program Kreditnog Razvoja (PKR) između USAID-a i šest lokalnih komercijalnih banaka sa sredstvima iz Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja (MPŠRR). MPŠRR doprinijeli od € 2,5 miliona subvencija prema 26 miliona dolara kredita planirano je da se stvara kroz PKR.

Ciljane zajmoprimaca su privatna poduzeća posluju na Kosovu širom lanaca vrijednosti sektora hortikulture, stoke i žitarica. Krediti idu prema ciljanih investicija dizajniran da podstaknu rast poslovanja zajmoprimaca u poljoprivrednom sektoru. O kreditu za razvoj (PKR) kreditnog portfelja garanciju za cilj povećanje pristupa kreditima za poljoprivredni sektor na Kosovu pružajući garancija rizika od 50% na kredite koje izdaju banke učesnice. PKR garancija je dao poticaj bankama da posuditi poljoprivrednicima, koji bi inače teško ili nemoguće dobiti financiranje, kako bi pokazali svoj potencijal profitabilnost. U tabeli ispod su prikazani u detaljima periodima, ciljeve i pokrivenost garancije koje PKR komercijalnim bankama.

Ove PKR garancije imaju rezultate i predstavljaju veliki presedan. Međutim, oni su u konačnih vremena i iznosa, a više je potrebno kako bi se olakšalo financija kako poljoprivredu i MMSP. Lokalni, stalni garancijskog fonda, na FKJK, će biti u mogućnosti da izgrade na ovom presedana i dramatično povećati pristup finansijama dalje i na revolving, trajno.

Tabela 1: Iskustvo Garancija PKR

Bank	Period	Targets	Guarantee Coverage (mil \$)	Utilization (%)
Raiffeisen	2006-13	Agriculture	\$10	99.12%
Raiffeisen	2012-22	Agriculture	\$7.2	51.12%
B. Ekonomike	2012-22	Agriculture	\$1	17.95%
TEB	2011-18	Agriculture	\$2.5	99.35%
TEB	2012-22	Agriculture	\$5.7	43.22%
BKT	2012-22	Agriculture	\$1	64.52%
NLB	2012-22	Agriculture	\$1	93.98%
ProCredit	2012-22	Agriculture	\$10	47.71%
Raiffeisen	2011-18	SMEs < 3 years	\$1	5.11%
B. Ekonomike	2011-18	SMEs < 3 years	\$1	2.32%

2.3. Uključivanje državnih institucija i drugih strana

Do danas, proces konsultacija za osnivanje Fonda za Kreditno Jemstvo je sprovedena sa svim relevantnim akterima, uključujući, Ured Predsednika Republike Kosovo, Ureda Predsednika Skupštine, Ured Premijera, Ministarstvo financija, Ministarstvo za državnu upravu, Ministarstvo pravde, Ministarstvo za evropske integracije, Centralna Banka Republike Kosova i Ured Ombudsmana.

Osim iz javnih ustanova, i druge interesne grupe su konsultovani kao što su poslovna udruženja, privrednih komora i finansijskih institucija, uključujući banke, mikro-finansijskih institucija i nebankarskih finansijskih institucija.

2.4. Pravni okvir

Ne postoji pravno ili podzakonski akt koji će biti pod uticajem Zakona o osnivanju Fonda za Kreditno Jemstvo. Ako je potrebno, podzakonska akta će biti doneseni za implementaciju predloženog zakona.

2.5. Iskustva iz drugih država

Da bi se došlo do s opcijom uspostavljanja nezavisnog pravno lice kao što je Kosovski Fond za Kreditno Jemstvo, takođe smo pregledali slične šema kreditnih garancija (CGSs) usvojila regionalnih i Evropske unije (EU) državama, kao što su

Slovenija, Estonija, Portugal i Rumunije, i drugim državama, uključujući u Africi, na Bliskom istoku i u Aziji. U CGSs usvojila ovih država ističu fleksibilnost države imaju u dizajniranju i krojenja takvih planova tako da odgovaraju potrebama države, uzimajući u obzir stepen ekonomskog napretka ka tržišnoj ekonomiji; povijesni kontekst; i veličini i broju stanovnika.

Slovenija

Slovenija je usvojila zakon za javni garantni fond 1992 godine, koji se naziva Slovene Enterprise Fund (SEF). U slučaju neplacenja, garancija se isplaćuje izravno iz državnog proračuna, što je praksa koja je povećana iz bankarskog i finansijskog sektora. Na SEF također surađuje sa slovenačkim poslovnim bankama, Evropski Fonda Investiciona, i Evropske Asocijacije za Garancije. SEF pokriva do 80% kredita, a na dan 31. decembra, 2012, SEF u namjenskih kapitala imala 55.600.000 eura. SEF ima direktora, kao i sedam članova Nadzornog odbora, koja se sastoji od četiri člana iz vlade; jedan član iz Privredne komore i industrije; jednog člana iz druge komore; i jedan član iz Bankarske Asocijacije Slovenije.

Estonija

Kreditnih fond za garancije u Estoniji, KredEx, je pravno nezavisna agencija, osnovana 2001. Slično sa SEF u Sloveniji, ima izvršni direktor i član Nadzornog odbora od šest, sastoji se od četiri člana iz vlade; jedan član iz Udruženja malih i srednjih preduzeća u Estoniji; i jedan član iz Estonije obnovljivih izvora udruženja za energiju. KredEx također ima rizik Sektor za upravljanje sedam članova s najmanje tri pravnik. Ona radi sa bankarskim i privatnog sektora, kao i evropskih finansijskih institucija, ali precizno priroda suradnje je nejasno.

Rumunija

U Rumuniji, ruralni Credit garancijski fond ("Fond") je privatna dioničko društvo, gdje je 99.99% dionica u vlasništvu tri komercijalne banke.

Portugalija

Portugalija, za razliku od druge države, koristi Mutual Guarantee System, koji se smatra javno-prava pravno lice, uz administrativne i finansijske autonomije. Odgovorni javna agencija u Portugalu podrške malim i srednjim preduzećima stvorio pilot projekta kroz entitet koji se zove SPGM. Ideja je bila da uključi javnih institucija i fondova da omogući pristup finansijama za MSP, a zatim ruku upravljanje i procjenu odgovornosti na samo-odabira udruženja malih i srednjih poduzeća, čiji su članovi bi također biti korisnici Fonda.

U slučaju Kosova. FKJK će pomoći da se otklone ove prepreke obezbeđivanjem kreditnih pojačanja (jemstava) bankama, MFI i NFI (finansijskim institucijama) za zajmove koje daju MMSP i drugim nedovoljno zastupljenim populacijama i sektorima. Jemstva će smanjiti rizik finansijskim institucijama do 50 % glavnice zajma i time podstaći finansijske institucije da daju veći broj kredita MMSP, a FKJK će obezbediti jemstva finansijskim institucijama za zajmove uz naplatu takse. Takse će pomoći da FKJK postane samoodrživ.

Ovaj Prospekt naglašava najvažnija pitanja u vezi sa uspostavljanjem, uređivanjem FKJK i njegovim poslovima. Određena pitanja će možda morati da se dodatno razgraniče ili dorade u toku konsultativnog procesa sa relevantnim zainteresovanim stranama. Pre svega, neophodno je imati na umu hitnost javnog interesa i ekonomsku potrebu za uspostavljanjem FKJK, što je pre moguće.

2.6. Postojeći Troškovi

Tabela 2: Postojeći Troškovi

Category of Expenditures	Expenditures for previous year/2014	Budget for 2015	MTEF for 2016
MTI Budget			
- Wages and daily payments	119,273.32	122,536.00	122,623.00
- Material	455,450.35	593,512.00	593,512.00

expenditures	973,000.00	1,000,000.00	1,000,000.00
- Subvention and transfers			
- Capital Expenditures	525,222.27	780,000.00	830,000.00
Other Budget	0.00	0.00	0.00
Donors Financing	0.00	0.00	0.00
Direct Expenditures from MF	0.00	0.00	0.00
Total	2,072,945.94	2,496,048.00	2,546,135.00

Objašnjenje: In 2015 1,000,000.00 Euro is the budgeted amount for the Kosovo Credit Guarantee Fund.

3. CILJEVI I ODNOS SA PRIORITETIMA VLADE

Opšti cilj nacrta Zakona o FKJK („Nacrt zakona“) jeste da pomogne oko rešavanja problema ograničenog pristupa finansijama kao prepreke za razvoj MMSP, zapošljavanje i opšti privredni rast. Uspostavljanje FKJK neposredno služi javnom interesu i u celosti podržava kako Strategiju MMSP, tako i Strategiju RPS.

Konkretan cilj nacrta Zakona jeste uspostavljanje FKJK kao lokalnog, trajnog, stalno prisutnog i finansijski održivog fonda za kreditna jemstva, koji će davati jemstva za zajmove finansijskim institucijama tako da finansijske institucije mogu značajno da povećaju zajmove koje daju MMSP i drugim nedovoljno zastupljenim privrednim subjektima. U budućnosti, FKJK može obavljati dodatne delatnosti finansijskog posredovanja uz pisanu saglasnost CBK i u skladu sa važećim zakonima i propisima.

Na hiljade privrednih subjekata na Kosovu nema mogućnosti da dobije finansijska sredstva potrebna za rast, povećanje prodaje, povećanja konkurentnosti, stvaranje radnih mesta, izvoz i proširenje lokalne proizvodnje. Ovo je glavna prepreka za privredni rast i zapošljavanje na Kosovu i mora se hitno otkloniti. FKJK će u velikoj meri olakšati mogućnosti da finansijske institucije daju zajmove lokalnim privrednim subjektima, čime će se pomoći da se otkloni ova prepreka. Povećanje zajmova koje daju finansijske institucije neposredno će dovesti do povećanja prodaje, zaposlenosti, izvoza i širenja lokalne proizvodnje kvalitetnih, konkurentnih proizvoda, i povećaće

prihod od poreza na dohodak i penziju. Konkretno, predviđeno je da će FKJK moći da podrži preko 4.150 novih zajmova MMSP uz kumulativnu vrednost od preko 360 miliona evra, čime će se stvoriti preko 20.000 novih radnih mesta u punih prvih 6 godina njegovog poslovanja.

Vlada Kosova i međunarodni donatori, kao što su USAID, KfW i SECO, obećali su preko 20 miliona USD/18 miliona evra u vidu tehničke pomoći za razvoj i primenu FKJK i kapitala za pokrivanje jemstava. Važno je da se FKJK uspostavi što je pre moguće kako bi Kosovo iskoristilo to što su ova sredstva na raspolaganju i obezbedilo novi privredni rast i zapošljavanje.

FKJK će u velikoj meri biti od koristi privrednim subjektima na Kosovu koji će dobiti finansijska sredstva i povećati svoju prodaju. Javnost će imati koristi kroz veću ekonomsku aktivnost, a posebno kroz stvaranje više hiljada novih radnih mesta. Banke će imati koristi jer će konačno moći da iskoriste svoju likvidnost i prošire svoju bazu klijenata. MFI i NFI će imati koristi od smanjenje rizika. I Kosovo će imati koristi od veće lokalne proizvodnje, boljeg tržišnog bilansa, veće zaposlenosti, većih prihoda od korporacijskog poreza na dohodak i penzijskih doprinosa, u skladu sa kosovskim strategijama za mala i srednja preduzeća i razvoj privatnog sektora.

Tabela 3: Ciljevi, Aktivnosti i Vremenski Okvir

Objective 1	Activity 1	Timeline
Adopt the Law on the Establishment of the Kosovo Credit Guarantee Fund	Draft the Concept Document Draft the Law on the Establishment of the Kosovo Credit Guarantee Fund Approval of the Draft law by the Assembly	May 2015-October 2015
Objective 2	Activity 2	Timeline
Operationalize the Kosovo Credit Guarantee Fund as an independent legal entity	Elect the Management Board Draft sub-legal acts for the implementation of the law	November 2015-January 2016

POGLAVLJE 4: OPCIJE

Opcija 1: Status quo opcija (bez promene)

Ostaviti trenutno stanje nepromenjenim značilo bi da će se mnogi preduzetnici sa MMSP, poljoprivrednici itd. i dalje suočavati sa ogromnim poteškoćama u dobijanju iznosa i vrste finansijskih sredstava koja su im potrebna kako za kratkoročni radni kapital tako i za dugoročno ulaganje.

Opcija 2: Usvajanje novog zakona o uspostavljanju Fonda za kreditno jemstvo na Kosovu kao nezavisnog i samostalnog subjekta

FKJK bi se zakonom uspostavio kao pravni, nezavisni i samostalni subjekt, analogan uspostavljanju Fonda za osiguranje depozita na Kosovu (FODK). Zakon i poslovi FKJK bi se prilagodili njegovoj posebnoj funkciji obezbeđivanja jemstava za zajmove.

Zakon o osnivanju Fonda za Kreditno Jemstvo Kosova će uspostaviti Kosova kreditni jemstvi fond, i svojim autoritetom, strukture, upravljanja, operacije, obim, i politike i procedure za njeno izdavanje kreditnih garancija. Između ostalog Zakon će se urediti: Principi kreditnih jemstva i podobnosti, Odgovornost FKJK, oblik i uspostavljanje FKJK, uključujući i ovlasti i odgovornosti FKJK, izvori finansiranja, finansiranje i instrumenata. Zakon će također regulirati upravljanja u FKJK, uključujući i ovlasti i odgovornosti Upravnog odbora i generalni direktor i nadzora od strane CBK-a.

Zakon će se provoditi od strane FKJK uz nadzor CBK. Podzakonskih akata može se odobriti u svrhu provedbe zakona.

Opcija 3: Uspostavljanje FKJK kao privatnog akcionarskog društva (AD) ili nevladine organizacije (NVO)

Još jedna opcija koja je uzeta u obzir jeste uspostavljanje FKJK kao privatnog akcionarskog društva ili nevladine organizacije.

POGLAVLJE 5: KRATAK OPIS OPCIJA

Tabela 4 : Kratak opis opcija

Kratak opis opcija			
Glavne karakteristike	Opcija 1	Opcija 2	Opcija 3
Glavne karakteristike opcije	Trenutno stanje ostaje nepromenjeno	FKJK se zakonom uspostavlja kao nezavisni i samostalni subjekt.. Ova opcija je prihvatljiva za Centralnu banku, finansijske institucije i donatore.	FKJK se uspostavlja kao privatno AD ili NVO. Ovu opciju je teško primeniti za Centralnu banku, finansijske institucije i donatore.
Ciljana populacija/ sektori/ regioni koji su pod uticajem	Ne postoji	MSP i druge nedovoljno zastupljene populacije i sektori	MSP i druge nedovoljno zastupljene populacije i sektori
Karakteristike primene – ko je odgovoran – vlada (ko), privatni sektor, građani	Ne postoji	Vlada Kosova i donatori, uključujući USAID, KfW i SECO	Vlada Kosova, donatori i finansijske institucije
Program ili upravljanje uslugom ili pružanje	Ne postoji	Ne postoji	Ne postoji
Zakoni, podzakonska akta, izmene, izvršenja, sankcije	Trenutno ne postoji zakon koji uređuje ovu oblast	Zakon o uspostavljanju FKJK	Nije potreban zakon
Kampanje obrazovanja i komunikacije	Ne postoji	Kampanje komunikacije kako bi se korisnici upoznali sa FKJK nakon njegovog uspostavljanja	Ne postoji

Uputstva i zakoni	Ne postoji	Ne postoji	Ne postoji
Trenutak – kada bi opcija stupila na snagu	Ne postoji	Krajem 2015. god.	Ne postoji

POGLAVLJE 6: ANALIZA OPCIJA

Koristi:

Opcija 1: Ne postoje predviđene koristi.

Opcija 2: FKJK će se zakonom uspostaviti kao nezavisna pravna lica koja će u velikoj meri olakšati mogućnosti da finansijske institucije daju zajmove lokalnim privrednim subjektima, čime će se pomoći da se otkloni ova prepreka. Povećanje zajmova koje daju finansijske institucije neposredno će dovesti do povećanja prodaje, zaposlenosti, izvoza i širenja lokalne proizvodnje kvalitetnih, konkurentnih proizvoda, i povećaće prihod od poreza na dohodak i penziju. Konkretno, predviđeno je da će FKJK moći da podrži preko 4.150 novih zajmova MMSP uz kumulativnu vrednost od preko 360 miliona evra, čime će se stvoriti preko 20.000 novih radnih mesta u punih prvih 6 godina njegovog poslovanja. Pristup u vidu nezavisnog i samostalnog subjekta omogućava otklanjanje svih prepoznatih prepreka za stvaranje uspešnog FKJK, a isti je prihvatljiv za CBK, MTI i komercijalne banke. Nezavisni i samostalni subjekt omogućava nezavisnost, transparentnost i izbegavanje sukoba interesa. Ispunjava uslove Vlade i donatora da bi isti obezbedili svoja sredstva. Finansijske institucije će imati nezavisne ugovore sa FKJK, slične uslovima koji postoje kod finansijske institucije za USAID-ova jemstva za portfelj zajma u okviru programa PRK. FKJK biće uspostavljen kao nezavisni i samostalni subjekt i poslovaće u skladu sa najboljim međunarodnim praksama, i biće trajni, lokalni, održivi i stalno prisutni fond koji podržava veći pristup finansijama za privredne subjekte na Kosovu. FKJK će posedovati neophodni ugled kod finansijskih institucija i CBK za izdavanje jemstava.

Uspostavljanje FKJK imaće i veliki fiskalni uticaj. Procenjeno je da će dodatni zajmovi stvoriti do 1 milijarde evra u vidu novog povećanja prodaje u prvih šest

punih godina njegovog poslovanja. Veliki deo ove nove prodaje poteći će od lokalne proizvodnje, čime će se unaprediti tržišni bilans. Ova prodaja bi mogla da dovede do prihoda od otprilike 10 miliona evra od korporacijskog poreza na dohodak. Nova radna mesta bi mogla da dovedu do prihoda od otprilike 12 miliona evra od penzijskih doprinosa.

Sljedeće vrste preduzeca će imati koristi od FKJK:

- Nove biznisae, stara manje od 3 godine
- Poljoprivrednici i MMSP prerađivačima hrane
- MMSP bez velike količine fiksne kolateralna imovine (većina MSMEs)
- preduzeća u vlasništvu Žena
- preduzeća u vlasništvu manjina
- Preduzeća na severu Kosova
- Preduzeća sa novim i inovativnim proizvodima i uslugama
- Oba urbanih i ruralnih biznisa
- MMSP koji žele proširiti lokalnu proizvodnju za supstituciju uvoza i za izvoz
- Preduzeća za implementaciju programa obnovljivih izvora energije i energetske efikasnosti
- Preduzeća ICT
- Preduzeća Tehnologija

Opcija 3: FKJK se može uspostaviti bez potrebe da se usvoji novi zakon, što je korisno u smislu brzine, ali to nije realno izvodljiva opcija zbog dole navedenih negativnih posledica.

Negativne posledice:

Opcija 1: U slučaju da se ne preduzmu mere došlo bi do gubitka miliona evra u zajmovima, hiljade radnih mesta, miliona evra u izvozu i miliona evra u porezu na prihod i poreskim doprinosima koji bi se ostvarili ako bi se primenio FKJK. Uspostavljanjem FKJK stvoriće se prodaja, radna mesta, izvoz, porez na dohodak i penzijski doprinos, tako da se smatra da će u stvari, u slučaju da se ne preduzmu

mere, isto koštati Budžet Kosova milione evra u vidu gubitka prihoda, a koji bi se ostvarili u slučaju uspostavljanja FKJK.

Opcija 2: Prema informacijama koje su na raspolaganju i na osnovu konsultacije sa zainteresovanim stranama, ne postoji očigledna negativna posledica usvajanja novog zakona o FKJK.

Opcija 3: Primena opcije privatnog akcionarskog društva (AD) pokazala se problematičnom, pošto ni banke ni CBK nisu želele da budu akcionari pa bi bilo teško i za donatore i za Vladu da obezbede kapital za pokrivanje jemstava za privatne kompanije.

Struktura NVO nije nimalo prihvatljiva za CBK kada se radi o finansijskim institucijama. Osim toga, struktura NVO bi imala manje ugleda kod finansijskih institucija.

Troškovi:

Izvodljiva opcija za dalji korak jeste opcija 2, uspostavljanje FKJK kao nezavisnog i samostalnog subjekta. Kako je gore opisano, nije predviđeno dodatno opterećivanje Budžeta Kosova, izuzev doprinosa MTI koji je već izdvojen u vidu kapitalnih sredstava. Donatori će obezbediti dodatni kapital kako bi se podržala jemstva. Troškove razvoja, tehničke pomoći, obuke i početnog rada pokriće USAID-ov Projekat Osnaživanje podrške kredita. Buduće troškove rada pokrivaće sam FKJK. Sredstva koja obezbeđuju donatori na raspolaganju su u ograničenom periodu i namenjena su za fond za jemstvo. Od presudnog je značaja da se FKJK uspostavi ove godine kako bi Kosovo iskoristilo novac od donatora, a zašta je potrebno izraditi i doneti nov zakon, što je pre moguće.

Tabela 5: Finansijske Troškove

Category of Expenditures	Budget for 2015	Budget for 2016	MTEF for 2017
MTI Budget			

- Wages and daily payments	0.00	0.00	0.00
- Material expenditures	0.00	0.00	0.00
- Subvention and transfers	1,000,000.00	0.00	0.00
- Capital Expenditures	0.00	0.00	0.00
Other Budget	0.00	0.00	0.00
Donor Financing -USAID	6,500,000.00	0.00	0.00
Donor Financing-KfW	0.00	2,000,000.00	0.00
Donor Financing-ADA	0.00	1,000,000.00	0.00
Donor Financing-SECO	0.00	1,000,000.00	0.00
Direct Expenditures of MF	0.00	0.00	0.00
Total	7,500,000.00	4,000,000.00	0.00

POGLAVLJE 7: KONSULTACIJE

Vlada Kosova, uz podršku USAID projekta za osnaživanje kreditne podrške, je konsultovani različitih relevantnih domaćih i međunarodnih aktera, kao dio svoje politike i identifikacije formulacije procesa. Ključnih aktera koji su bili konsultovani uključujući Kosovo komercijalne banke, međunarodne donatorske organizacije, Centralne banke Kosova i Vlade Kosova ministarstava i agencija, kao što je Ured Predsjednika Republike Kosovo, Ured premijera, Ured Predsjednika Skupštine, Ministarstvo financija, Ministarstvo za državnu upravu, Ministarstvo pravde, Ministarstvo za evropske integracije, Centralna banka Republike Kosova, Nacionalne agencije za zaštitu ličnih podataka i Ured ombudsmana. Konsultacije su također održane sa različitim institucijama civilnog društva, kao što su Organizacija za sigurnost i suradnju u Europi (OSCE), UNHCR-a, GIZ, Indep i CiviKos. Konsultacije su također održane sa broja domaćih i međunarodnih stručnjaka. Dalje konsultacije će se održati u skladu s pravilima i procedurama Vlade Kosova kada je započeo formalni proces izrade nacrtu zakona.

Većina preporuka koje navedenih institucija tijekom procesa konsultacija su uključeni u ovaj prospekt.

POGLAVLJE 8: POREĐENJE OPCIJA

Od tri prepoznatih opcija:

Opcija 1. nije preporučljiva jer se može smatrati da bi u slučaju da se mere ne preduzmu, došlo do gubitka stotine miliona evra u zajmovima, hiljade radnih mesta, miliona evra u izvozu i miliona evra u porezu na dohodak i penzijskom doprinosu koji bi bili ostvareni u slučaju primene FKJK.

Opcija 2. je poželjna opcija jer će uspostavljanje FKJK zakonom kao nezavisnog i samostalnog subjekta u velikoj meri olakšati mogućnosti da finansijske institucije daju zajmove lokalnim privrednim subjektima. Osim toga, povećanje zajmova koje daju finansijske institucije neposredno dovešće do povećanja prodaje, zaposlenosti, izvoza i širenja lokalne proizvodnje kvalitetnih, konkurentnih proizvoda, i povećaće prihod od poreza na dohodak i penziju.

Opcija 3. nije poželjna opcija iz razloga opisanih u analizi opcija.

POGLAVLJE 9: OBRAZLOŽENJE PREDLOGA

Na hiljade privrednih subjekata na Kosovu nema mogućnosti da dobije finansijska sredstva potrebna za rast, povećanje prodaje, povećanja konkurentnosti, stvaranje radnih mesta, izvoz i proširenje lokalne proizvodnje. Ovo je glavna prepreka za privredni rast i zapošljavanje na Kosovu i mora se hitno otkloniti. FKJK će u velikoj meri olakšati mogućnosti da finansijske institucije daju zajmove lokalnim privrednim subjektima, čime će se pomoći da se otkloni ova prepreka. Povećanje zajmova koje daju finansijske institucije neposredno će dovesti do povećanja prodaje, zaposlenosti, izvoza i širenja lokalne proizvodnje kvalitetnih, konkurentnih proizvoda, i povećaće prihod od poreza na dohodak i penziju. Konkretno, predviđeno je da će FKJK moći da podrži preko 4.150 novih zajmova MMSP uz kumulativnu vrednost od preko 360 miliona evra, čime će se stvoriti preko 20.000 novih radnih mesta u punih prvih 6 godina njegovog poslovanja.

Vlada Kosova i međunarodni donatori, kao što su USAID, KfW i SECO, obećali su preko 20 miliona USD/18 miliona evra u vidu tehničke pomoći za razvoj i primenu FKJK i kapitala za pokrivanje jemstava. Važno je da se FKJK uspostavi što je pre moguće kako bi Kosovo iskoristilo ova sredstva, koja mogu biti izgubljena ako se FKJK ne uspostavi ove godine.

FKJK će u velikoj meri biti od koristi privrednim subjektima na Kosovu koji će dobiti finansijska sredstva i povećati svoju prodaju. Javnost će imati koristi kroz veću ekonomsku aktivnost, a posebno kroz stvaranje više hiljada novih radnih mesta. Banke će imati koristi jer će konačno moći da iskoriste svoju likvidnost i prošire svoju bazu klijenata. MFI i NFI će imati koristi od smanjenje rizika. I Kosovo će imati koristi od veće lokalne proizvodnje, boljeg tržišnog bilansa, veće zaposlenosti, većih prihoda od korporacijskog poreza na dohodak i penzijskih doprinosa, u skladu sa kosovskim strategijama za mikro, mala i srednja preduzeća i razvoj privatnog sektora.

POGLAVLJE 10: PREPORUKA

Nakon razmatranja triju prepoznatih opcija za rešenje ove stvari, preporučujemo da Vlada usvoji ovaj prospekt i izabere Opciju 2 (usvajanje posebnog zakona o uspostavljanju FKJK kao nezavisnog i samostalnog subjekta) kao najizvodljivije opcije za postizanje ciljeva opisanih u ovom prospektu.

U svom prvom šest godina punog poslovanja, na KCGF će podržati 4.150 novih kredita MMSP u iznosu od 360 milijuna eura, stvarajući 20.000 radnih mjesta. Ovaj podatak je utvrđeno u dogovoru s komercijalnim bankama, analizu potreba financiranja MMSP i druge nedostatke stanovništva na Kosovu, kao i detaljne finansijske projekcije 6-godina za KCGF. Prosječna veličina kredita bi bila oko 87.000 eura, što je prikladno za MMSP. Broj kredita je konzervativna onoga što banke mogle isplate u periodu od 6 godina. Broj radnih mjesta zasniva se na stvaranju direktan posao za svaku 18.000 EUR posuđen. Iskustvo pokazuje da prilikom pružanja novog financiranja MMSP rasti, mnogo novih radnih mesta, a 18.000 eura u kreditiranje po posao je razuman i konzervativan broj na osnovu globalno iskustvo.

Kao što je gore navedeno, finansijskog posredovanja na Kosovu je među najnižima u svijetu, a tu je ogromne mogućnosti rasta za povećanje broja i vrijednosti kredita, a time i iznos lokalnu proizvodnju, izvoz, i jobs. This će osigurati da će KCGF biti uspostavljen kao nezavisan i samostalan entitet po zakonu, analogno osnivanje fonda za osiguranje depozita Kosova (FODK). Svi prava i poslovanje KCGF bi biti prilagođena svoju specifičnu funkciju pružanja kreditne garancije. Ovo bi obezbjedilo da se FKJK zakonom uspostavi kao nezavisni i samostalni subjekt, analogan uspostavljanju Fonda za osiguranje depozita na Kosovu (FODK). Zakon i poslovi FKJK bi se prilagodili njegovoj posebnoj funkciji obezbeđivanja jemstava.

FKJK će biti samostalan u radu i upravljanju, i imaće stroge unutrašnje propise, politiku, procedure i sisteme za kontrolu korporacijskog upravljanja, nadzor, rukovođenje, poslovanje, ljudske resurse, finansijska sredstva, obračun, reviziju, nadgledanje, podnošenje izveštaja i nabavku. FKJK biće pod nadzorom CBK. FKJK će imati nezavisni odbor direktora i ugovore sa finansijskim institucijama o davanju jemstava za zajmove.

Nacrtom zakona uspostaviće se i odrediti struktura FKJK, uključujući njegovo upravljanje, podnošenje izveštaja i finansiranje. FKJK će imati nezavisni odbor direktora i generalnog direktora. Zakon će sadržati ključne odredbe u vezi sa uslovima koje članovi odbora i generalni direktor moraju da ispune, u vezi sa sprečavanjem sukoba interesa i politikom te procedurama FKJK na visokom nivou.

Jemstva koje će FKJK dati finansijskim institucijama urediće se propisima CBK, ugovorima između FKJK i finansijskih institucija, i unutrašnjim propisima, politikom i procedurama FKJK.

Članovi nezavisnog odbora direktora ispuniće uslove ovog zakona za njihov izbor, kao i odgovarajuće i prikladne uslove svakog važećeg zakona i propisa u vezi sa članovima odbora. Članovi odbora će imati visok nivo iskustva, stručnosti, profesionalizma, etike i nezavisnosti, i biraće se kroz pravičan i otvoren postupak zapošljavanja po zaslugi.

Vlada Kosova i međunarodne donatorske organizacije obezbeđuju početni kapital za pokrivanje jemstava. Pored toga, USAID obezbeđuje tehničku pomoć i početna sredstva za poslovanje u cilju uspostavljanja i puštanja u rad FKJK. Zatim, FKJK postaje finansijski samoodrživ.